

KLIENTMEDEL

B 06.1 REGLEMENTE OM SKÖTSEL AV KLIENTMEDEL (5.6.2009, senast ändrat av delegationen 20.1.2022)

1 KLIENTMEDEL

1.1 Allmänt om klientmedel

Med klientmedel avses penningtillgångar och andra tillgångar som lämnats i en advokats eller advokatbyrås förvar och som tillhör någon annan än advokaten eller advokatbyrån. Klientmedel är exempelvis de medel som advokaten har fått i samband med ett visst uppdrag och som på klientens vägnar ska utbetalas till tredje man eller användas på annat sätt. Klientmedel är likaså penningtillgångar, värdepapper och värdeandelar samt föremål med förmögenhetsvärde som advokaten har mottagit av tredje man för klientens räkning med redovisningsskyldighet gentemot klienten eller för att förvaras för klientens räkning. Som klientmedel betraktas också de medel som lämnats i en advokats förvar i samband med skötseln av uppdrag som advokaten förordnats att utföra.

Klientmedel kan finnas på ett *allmänt klientmedelskonto*, en advokat kan öppna ett *särskilt klientmedelskonto* för en särskilt utsedd part, t.ex. ett konkurs- eller dödsbo, eller en advokat kan använda ett konto som finns i klientens namn eller i någon annans namn med rätt till medlen och som nedan behandlas också som ett *särskilt klientmedelskonto*.¹

En advokat ska hålla klientmedel åtskilda från sina egna och sin byrås medel på det sätt som anges nedan.

1.2 Penningtillgångar

1.2.1 *Kontanta medel*

Kontanta medel ska hållas åtskilda från advokatens egna medel och byråns medel. Endast tillfällig förvaring kan komma i fråga. Om medlen blir i advokatens besittning under en längre tid, ska de deponeras på ett bankkonto. Kontanta medel, ska antecknas i förteckningen över klientmedel, om det inte är fråga om medel som omedelbart ska överföras vidare.

¹ När en advokat t.ex. agerar på förordnande av en boutredningsman, behöver dödsboets tillgångar inte särskilt deponeras på ett separat klientmedelskonto, utan ett konto i dödsboets namn behandlas som ett sådant särskilt klientmedelskonto som avses i denna anvisning. Situationen kan vara densamma också i fråga om konkursbon.

1.2.2 *Penningmedel som hålls deponerade på ett bankkonto (allmänt kundkonto) i advokatens (advokatbyråns) namn*

En advokat har rätt att använda medel på ett klientmedelskonto endast när advokaten betalar avgifter för den som har rätt till medlen.

Advokaten får inte lyfta mer medel från ett allmänt klientmedelskonto än vad respektive klient eller annan som har rätt till medlen har inestående på kontot.

Av ett kontoavtal som ingås med banken om ett klientmedelskonto ska det framgå att det är fråga om ett klientmedelskonto och att dess penningmedel inte är en advokats eller advokatbyrås medel. Denna information syns bl.a. på kontoutdraget.

På ett allmänt klientmedelskonto får penningmedel förvaras endast kortvarigt och medlen ska utan onödigt dröjsmål redovisas till den som har rätt till medlen eller överföras till ett särskilt klientmedelskonto.² Det kan vara motiverat att deponera medlen på en advokatbyrås allmänna klientmedelskonto t.ex. i en situation där det enligt punkt 1.2.3 i anvisningen inte är ändamålsenligt att öppna ett eget bankkonto för konkursboet.

Eventuell ränta på ett allmänt klientmedelskonto delas inte ut till klienter eller andra som har rätt till klientmedel.

När avgifter betalas från ett klientmedelskonto, ska de serviceavgifter som banken tar ut debiteras av klienten eller någon annan som har rätt till medlen. Alternativt ska motsvarande belopp överföras till klientmedelskontot från byråns egna medel för att täcka bankserviceavgifterna.

1.2.3 *Penningtillgångar som förvaras på ett särskilt klientmedelskonto*

Klientmedlen ska förvaras på ett separat konto som är i klientens namn eller i någon annans namn som har rätt till medlen, om lagen så bestämmer eller annars på grund av tillgångarnas storlek, uppdragets art eller om det av någon annan orsak ska anses vara befogat.

Penningmedlen ska alltid överföras till ett konto i klientens namn eller i någon annans namn som har rätt till medlen, om det är fråga om en långvarigare skötsel av medel och vid större penningbelopp. Ett stort penningbelopp förutsätter inte i sig att ett särskilt klientmedelskonto öppnas, om det är känt att medlen kommer att redovisas till den som har rätt till dem inom en kort tid.

Ett särskilt klientmedelskonto är avsett endast för deponering av en viss utsedd parts medel och det ska avslutas genast när de medel som deponeras på kontot har redovisats till klienten eller någon annan som har rätt till medlen och inga

² I tillsynsnämndens beslutspraxis har man som kort förvaringstid utan särskilda skäl ansett högst tre månader.

framtida betalningar till det särskilda klientmedelskontot väntas senare. Advokaten ska i efterhand kunna påvisa ägaren till de medel som funnits på ett visst bankkonto eller någon annan som har rätt till dessa medel samt på begäran lämna banken en utredning om medlens ursprung eller användningsändamål retroaktivt, upp till flera år senare. Den ränta som banken eventuellt betalar på ett särskilt klientmedelskonto hör till den part som har rätt till medlen på kontot. Röntan betalas vid utgången av året och advokaten är skyldig att betala röntan till den som har rätt till den. Därför ska ett särskilt klientmedelskonto avslutas när t.ex. ett dödsbo har skiftats. Om ett konto används i strid med anvisningen för förvaltning av flera dödsbos tillgångar, ska advokaten manuellt beräkna röntan för varje dödsbos tillgångar.

Penningmedlen ska alltid deponeras på ett konto i klientens eget namn eller i dens namn som har rätt till medlen, om det är fråga om skötsel av medel som omspannar en längre tidsperiod och vid större penningbelopp. Konkursgäldenärens penningmedel ska vanligen deponeras på ett konto i konkursboets namn, på vilket boets hela penningtrafik koncentreras. I regel ska ett eget konto öppnas för konkursboet. Om det är tydligt, att konkursen kommer att avskrivas och konkursboets penningtrafik blir så ringa, att det inte är ändamålsenligt att öppna ett eget konto för boet, kan konkursboets penningtrafik skötas genom att använda gäldenärens konto, om det inte är ett konto med kredit. Om boförvaltaren avslutar konkursgäldenärens bankkonto, måste denna säkerställa, att penningmedlen som inflyter på kontot överförs till det konto som öppnats för konkursboet.

1.2.4 Användning av klientmedel för kostnader och arvoden

En advokat har rätt att använda klientmedel för att täcka sina kostnader och sitt arvode bara om han eller hon har betalat kostnaderna eller redan utfört det arbete som berättigar till arvodet. En redovisning över uttaget av medel, t.ex. i form av en faktura eller annan skriftlig utredning, ska då utan dröjsmål lämnas till klienten.

Uttag av klientmedel i förskott kräver klientens samtycke. Uttag av förskott ska utan dröjsmål redovisas till klienten.

Advokaten har utan särskilt samtycke från klienten rätt att foga i förskott betalda klientmedel till sina egna eller byråns medel.

Användningen av förskottsbetalningar ska framgå av advokatens faktura.

Uttag av medel från ett konkursbos konto för att täcka boförvaltarens arvode är möjligt bara med stöd av borgenärssammanträdes beslut, om inte arvodet baserar sig på avgörande av en domstol.

1.3 Värdepapper och värdeandelar

En klients värdepapper ska fysiskt förvaras så att de inte blandas samman med advokatens egna värdepapper. Uppdraget att förvara värdepapper och värdeandelar omfattar en skyldighet att utan särskilt uppdrag sköta om att utdelningar lyfts och redovisas vidare till klienten eller någon annan som har rätt till medlen eller till klientmedelskontot. Skyldigheten att teckna nya aktier i en emission eller att sälja teckningsrätter är beroende av uppdragets karaktär och de uppställda gränserna för prövningsrätten i uppdraget.

Värdeandelar ska förvaras på ett värdeandelskonto i klientens namn eller i dens namn som har rätt till medlen.

1.4 Övrig egendom

Skyldigheten att hålla åtskilt och vårda egendom gäller också annan egendom än de pengar och värdepapper som har anförtrotts advokaten. Det är vanligen fråga om värdeföremål och andra föremål med ett förmögenhetsvärde, men också föremål som inte har ett direkt förmögenhetsvärde.

2 BOKFÖRING AV KLIENTMEDEL OCH FÖRTECKNING ÖVER KLIENTMEDLEN (DIARIEBOK)

En advokat är skyldig att lägga upp en tydlig bokföring och föra förteckningar över alla klientmedel i sin besittning. Bokföringen och förteckningarna ska vid behov kunna kontrolleras av en tredje utomstående part.

En advokat ska vid behov kunna redovisa för alla de uppdrag och uppgifter som är förknippade med skötsel av klientmedel samt vilken egendom skötseln gäller.

Advokaten får välja metod för hur han eller hon ska fullgöra den ovan nämnda skyldigheten att hålla medlen åtskilda.

Förteckningen över klientmedel kan exempelvis ingå i uppdragsförteckningen, så att för varje uppdrag antecknas de klientmedel som ingår i uppdraget, t.ex. kontanta medel, bankkonton och föremål. Över penningmedlen och bankkontona ska dessutom upprättas en särskild bokföring.